

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Фонда здравственог осигурања Републике Српске
за период 01.01-31.12.2017. године**

Број: РВ003-18

Бања Лука, 14.07.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	8
	1. Увод	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	8
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење буџета.....	15
	6. Финансијски извјештаји.....	17
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	17
	6.1.1. Приходи и примици	18
	6.1.2. Расходи и издаци.....	20
	6.1.3. Разлика у финансирању	24
	6.2. Биланс успјеха	24
	6.2.1. Приходи.....	24
	6.2.2. Расходи.....	25
	6.2.3. Финансијски резултат	26
	6.3. Биланс стања.....	26
	6.3.1. Актива	26
	6.3.2. Пасива.....	30
	6.4. Ванбилансна евиденција	33
	6.5. Биланс новчаних токова	34
	6.6. Временска неограниченост пословања	34
	6.7. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	34
	6.8. Догађаји након датума извјештавања	35
	6.9. Напомене уз финансијске извјештаје	35

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске који обухватају: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондovima са стањем на дан 31. децембар 2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Фонда здравственог осигурања Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године; финансијску успјешност, токове готовине, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Код обављања пописа није поступано у складу са чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и нису испоштовани чланови 17. став 7, 20. став 1. тачке 3. и 5. и став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Према одредбама члана 27. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, годишњи финансијски извјештаји Фонда здравственог осигурања Републике Српске имају карактер финансијских извјештаја у смислу одредби и захтјева Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (MPC - JC), тако да неисказивање упоредних података за претходну годину у билансу успјеха, билансу новчаних токова и периодичним извјештајима о извршењу буџета за ревидирану годину представља одступање од одредби MPC - JC 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи: 15, 23 и 53 - 58).

Као што је наведено под тачкама 6.1.2. и 6.3.2.1. и 6.2.3. извјештаја:

Расходи за дознаке по основу здравственог осигурања су исказани више за 120.240 КМ, због тога што нису евидентирана умањења признате реализације здравственим установама за извршене здравствене услуге по Моделу I по основу тачке 4. Одлуке о начину финансирања секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите у Републици Српској у 2017. години, након извршених контрола провођења уговора.

Расходи за дознаке по основу здравственог осигурања су исказани више и за 253.555 КМ због тога што нису евидентирана умањења мјесечних дознака уговорених средстава здравственим установама за извршене услуге након извршених контрола, што није у складу са чланом 8. став 5. Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора. Због наведеног, за укупан износ од 373.795 КМ су више исказане обавезе за дознаке и негативан финансијски резултат текуће године.

Као што је наведено под тачкама 6.3.2.1. и 6.5. извјештаја:

У Биланс новчаних токова нису укључене трансакције по основу проведених компензација, што није у складу са MPC - JC 2 Извјештаји о новчаним токовима.

Као што је наведено под тачком 6.9. извјештаја:

Напомене/образложења уз финансијске извјештаје нису у потпуности састављене у складу са MPC - JC 1 Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике.

Временска неограниченост пословања

Фонд здравственог осигурања Републике Српске је у Напоменама уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2017. године објелоданио да нема значајних неизвјесности у вези са сталношћу пословања обзиром да је његова основна дјелатност пружање здравствене заштите осигураним лицима и да се финансирање врши из доприноса за здравствено осигурање.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу, била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом, нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Фонда здравственог осигурања Републике Српске је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе

настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 14.07.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Фонда здравственог осигурања Републике Српске за 2017. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор Фонда здравственог осигурања Републике Српске је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Фонда здравственог осигурања Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Фонда здравственог осигурања Републике Српске.

Бања Лука, 14.07.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се:

- 1) књига улазних фактура сачињава у складу са чл. 11. став 6. и 7. и 12. став 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 2) приликом провођења пописа имовине и обавеза поштују одредбе прописане чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чл. 17. став 7. и 20. став 1. тачке 3. и 5. и став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 3) уговори о уступању потраживања (цесији) евидентирају у години у којој су настали и поштује начело настанка пословног догађаја у складу са чланом 9. став 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 4. Упутства о начину пријема и евидентирања уговора о цесији у Фонду;
- 4) врши правилна класификација прихода од закупа у складу са чланом 130. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 5) евидентирају умањења мјесечних дознака здравственим установама због повреда уговорних обавеза утврђеним у записнику о извршеној контроли у складу са чланом 8. став 5. Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора;
- 6) трајни извори и ревалоризационе резерве евидентирају у складу са одредбама чл. 86. и 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 7) Биланс новчаних токова сачињава у складу са МРС - ЈС 2 Извјештаји о новчаним токовима и чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника;
- 8) у Догађајима након датума извјештавања објављују информације о пословним догађајима у складу са чл. 118 - 120. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 9) у Напоменама/образложењима уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се:

- 1) интерним актом дефинишу услови и начин запошљавања у Фонду;

- 2) прати реализација уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе тј. испоруке лијекова, санитетског и другог материјала за сваку здравствену установу посебно у складу са Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора између Фонда и добављача у функцији рационалнијег трошења залиха и стварања оптималног нивоа залиха.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

Прописи који су коришћени као критеријуми код ревизије усклађености:

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Финансијски план - буџет и Ребаланс финансијског плана - буџета Фонда здравственог осигурања за 2017. годину;
- Закон о здравственом осигурању Републике Српске;
- Закон о здравственој заштити Републике Српске;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о раду;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак грађана;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјете у иностранству;
- Закон о посебним начинима измирења пореског дуга;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о платама запослених у јавним службама Републике Српске;
- Посебан колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске;
- Појединачни колективни уговор за запослене у Фонду;
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2017. години;
- Правилник о систему пореског књиговодства у Републици Српској;
- Упутство о начину пријема и евидентирања Уговора о цесији у Фонду;
- Уговори о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2017. години;
- Уговори о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга;
- Правилник о начину и поступку контроле провођења уговора између Фонда и давалаца здравствених услуга;
- Упутство о процедурама праћења реализације закључених уговора између Фонда и добављача.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеној РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Фонд здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд) основан је Одлуком Скупштине Републике Српске од 27.07.1992. године, у складу са Законом о здравственом осигурању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09 и 106/09), са сједиштем у Бањој Луци.

Према Обавјештењу Републичког завода за статистику о разврставању пословног субјекта по дјелатности од 26.12.2012. године, дјелатност Фонда је обавезно социјално осигурање.

Према важећем Правилнику о организацији и систематизацији послова и радних мјеста организациону структуру Фонда чине: Дирекција (Кабинет директора, Служба за односе са јавношћу и Јединица за интерну ревизију), шест сектора и осам канцеларија организованих по територијалном принципу (Бања Лука, Приједор, Добој, Бијељина, Источно Сарајево, Зворник, Требиње и Фоча).

Органи Фонда су: Надзорни одбор, Управни одбор и директор.

Финансирање обавезног здравственог осигурања врши се из средстава доприноса за обавезно и проширено здравствено осигурање, из буџета, донација, по конвенцијама и других средстава у складу са законом.

Фонд обавља пословање преко властитих рачуна отворених код пословних банака и има статус буџетског корисника чија главна књига није у саставу Главне књиге трезора.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2017. године није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја Фонда за 2016. годину и том приликом је дато шеснаест препорука, од којих се три односе на финансијске извјештаје, а тринаест на усклађеност пословања.

У складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/05 и 20/14), Фонд је доставио Акциони план активности на реализацији препорука по извјештају о проведеној финансијској ревизији Фонда здравственог осигурања Републике Српске за период 01.01-31.12.2016. године и Извјештај о реализацији препорука по наведеном акционом плану.

Након проведених испитивања утврђено је да је од три препоруке дате за финансијске извјештаје једна препорука проведена, једна дјелимично проведена а једна препорука није проведена.

Препоруке која се односе на финансијске извјештаје:

Препорука да се у оквиру информационог система Фонда пренос података из аналитичких евиденција у главну књигу, на основу извршеног обрачуна са

здравственим установама, врши на основу адекватно креиране књиговодствене исправе у складу са члановима 8. став 1. и 9. став 1. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске је проведена.

Препорука да се најмање на сваки датум годишњег извјештавања врши провјера резидуалне вриједности и вијека трајања средстава у употреби у складу са MPC - JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 67 није проведена јер је у току ревидираног периода мијењан Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/17). Чланом 125. наведеног правилника дефинисано је да се одредбе члана 41 примјењују на финансијске извјештаје који се односе на периоде који почињу 1.1.2018. године или касније. Чланом 41. дефинисано је да буџетски корисници који примјењују модел набавне вриједности за вредновање сталних средстава имају обавезу да пређу на примјену ревалоризационог модела вредновања, након што је књиговодствена вриједност сталних средстава у употреби која су одредбама правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике разврстана у једну групу (нпр. стамбени објекти и јединице, пословни објекти и простори, саобраћајни објекти итд.) сведена на нулу, те процијене нови (преостали) вијек трајања средстава.

Препорука да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијевају поједини међународни стандарди за јавни сектор, у складу са MPC - JC 1 Презентација финансијских извјештаја и у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике је дјелимично проведена, што је образложено под тачком 6.9. извјештаја.

Након проведених испитивања утврђено је да је од тринаест препорука датих за усклађеност пословања проведено пет препорука, три препоруке дјелимично проведене, четири препоруке нису проведене, а једна препорука није проводива.

Препоруке које се односе на ревизију усклађености:

Препорука да се успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, сходно члану 59. наведеног закона није проведена. У току ревизије извршене су следеће активности: извршена је самопроцјена пет елемената финансијског управљања и контроле, одређена мисија, визија и циљеви Фонда, извршен попис пословних процеса, опис пословних процеса и састављена је књига пословних процеса који се проводе у Фонду.

Препорука да се током провођења пописа поштују одредбе члана 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чл. 17. став 7. и 20. став 1. тачка 3. и 5. и став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза није проведена, што је образложено под тачком 3. извјештаја.

Препорука да се дефинише јединствени начин праћења испоруке лијекова, санитарског и другог материјала као и других елемената битних за ефикасно праћење реализације уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе је дјелимично проведена. Фонд је донио Упутство о процедурама праћења реализације закључених уговора по Закону о јавним набавкама којим се дефинишу процедуре праћења свих закључених оквирних споразума/уговора између Фонда и добављача, али се не примјењује у Сектору за финансије (објашњено под тачком 6.3.1.1).

Препорука да се одговарајућим актом органа управљања дефинишу правила за закључивање уговора о цесији је проведена. Донесено је Упутство о начину пријема и евидентирања уговора о цесији у Фонду.

Препорука да се: набавке вриједности мање од 6.000 КМ проводе у складу са чланом 87. став 3. Закона о јавним набавкама, процјењује вриједност набавке кредитних средстава у складу са чланом 15. став 2. тачка а), обезбиједи достава понуда на стварно конкурентској основи у складу са чланом 53. став 1. и 3. тачка х. и уговори са здравственим установама, на основу закључених оквирних споразума, закључују у периодима који ће омогућити да се обавезе за уговорене набавке могу ускладити са финансијским планом-буџетом Фонда, у складу са чланом 17. став 3. наведеног закона је дјелимично проведена. Проведена је за прва 3 дијела препоруке.

Препорука да се планирање појединих врста пореских прихода у финансијском плану - буџету врши уз поштовање одредби Закона о доприносима и да се планирање других позиција врши уз поштовање прописа који се на њих односе је дјелимично проведена. Фонд је приликом планирања прихода примјењивао одредбе Закона о доприносима, али није планирао позицију трансфера између различитих јединица власти у складу са прописима који се на њу односе.

Препорука да се планирање прихода по основу трансфера између буџетских јединица усклади са планом буџетске јединице која врши трансфер Фонду није проведена. Фонд је ребалансом финансијског плана-буџета планирао трансфере у складу са чланом 54 Закона о здравственом осигурању који су већи у односу на средства планирана у буџету.

Препорука да се за потребе реалног планирања издатака за отплату неизмирених обавеза из ранијих година, у дугорочном плану измирења неизмирених обавеза, на основу анализе могућих начина финансирања, јасно дефинише основ за пројекцију наведених издатака за сваку годину у оквиру овог плана је проведена. Сходно обавези из члана 30. Закона о фискалној одговорности („Службени гласник Републике Српске“, број 114/17), Фонд је у 2017. години доставио ресорном министарству дугорочни план за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода. До израде и давања сагласности на приједлог буџета Фонд је прибавио мишљење Фискалног савјета Републике Српске и Одлуку о давању сагласности Владе Републике Српске на дугорочни план за измирење обавеза да планира средства за измирење пренесених обавеза као отплату дугова.

Препорука да се дефинишу адекватни оперативни финансијски планови за потребе планирања буџетске ликвидности са јасно дефинисаним приоритетима није проведена. У 2018. години Фонд је започео процес оперативног планирања, доношењем кварталних оперативних планова са дефинисаним приоритетима плаћања. За потребе израде и праћења оперативних планова израђено је Упутство за израду и реализацију оперативног финансијског плана за извршење Буџета Фонда.

Препорука да се обрачун и исплата накнада плата за вријеме привремене неспособности за рад преко 30 дана, врши у складу са чланом 24. став 2. Правилника о остваривању права на накнаду плате за вријеме привремене неспособности за рад и Закључком Владе Републике Српске је проведена. Чланом 10. став 4. Појединачног колективног уговора за запослене је извршено усаглашавање права на накнаду плате за вријеме неспособности за рад преко 30 дана са наведеним правилником.

Препорука да се дневнице за службено путовање у иностранство обрачунавају у складу са Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству и исплату путних трошкова путем текућих рачуна запослених је проведена.

Препорука да се уговарање пружања здравствених услуга осигураним лицима врши у складу са стандардима здравствене заштите, тј. да се под једнаким условима обезбјеђује здравствена заштита свим осигураним лицима је проведена.

Препорука да се приликом измирења обавеза из претходне године врши исказивање издатака по основу измирења обавеза из ранијих година у извршењу

буџета текуће године у складу са чланом 14. став (9) Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 116. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, бр. 98/16) није проводива, јер је у току ревидираног периода значајно мијењана одредба наведеног правилника, везано за обухват осталих издатака по основу измирења обавеза из ранијих година.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

У 2017. години у Фонду су били у примјени интерни акти: Правилник о организацији и систематизацији послова и радних задатака, Правилник о интерним контролним поступцима, Правилник о рачуноводственим политикама, Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, Правилник о условима и начину коришћења службених возила, Одлука о начину коришћења и висини износа трошкова репрезентације, те интерни акти који дефинишу: благајничко пословање, спровођење јавних набавки, обрачун плата и уговарање и пружање услуга из области здравствене заштите, Правилник о закључивању уговора о компензацији и цесији, Упутство о процедурама праћења реализације закључених уговора по Закону о јавним набавкама којим се дефинишу процедуре праћења свих закључених оквирних споразума/уговора између Фонда и добављача и Правилник о начину и поступку контроле спровођења уговора.

За потребе регулисања остваривања права осигураних лица на здравствену заштиту донесен је значајан број интерних аката код којих су такође присутне учестале измјене. Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској доноси се на годишњем нивоу (мијења се сваке године), а везано за Правилник о коришћењу здравствене заштите изван Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 68/11 и 72/12) донесена је Одлука Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 39/16) којом је утврђено да члан 26. Закона о здравственом осигурању није у сагласности са Уставом Републике Српске јер задире у основне уставне принципе и повређује начело подјеле власти (члан 26. гласи: коришћење здравствене заштите у иностранству регулише Фонд својима актима у складу са законом), као и чл. 25. и 26. став 2. овог правилника. Фонд је упутио иницијативу за измјену члана 26. Закона о здравственом осигурању Народној скупштини Републике Српске половином 2016. године, Законодавном одбору и надлежном скупштинском радном тијелу - Одбору за здравство, рад и социјалну политику, те Влади Републике Српске. Након иницијативе, Фонд се у току 2017. године обраћао Народној скупштини Републике Српске и ресорном министарству, ради предузимања активности за које су надлежни, указујући да је коришћење здравствене заштите у иностранству веома важан сегмент права на здравствену заштиту, али измјене и допуне Закона о здравственом осигурању нису извршене до краја ревизије.

Одлуком Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) у новембру 2016. године именован је вршилац дужности директора Фонда до окончања поступка јавне конкуренције. У току ревидиране године Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске није расписало јавни конкурс за избор директора Фонда.

Одредбе члана 71. став (2) Закона о здравственом осигурању и члана 14. Статута Фонда, који дефинишу као органе управљања: Управни одбор, Надзорни одбор и директор, нису усаглашене са чланом 15. Закона о систему јавних служби, према којем су органи управљања Управни одбор и директор. Неусаглашеност прописа у току ревидиране године није ријешена.

Појединачни колективни уговор за запослене из 2014. године стављен је ван снаге, а нови Појединачни колективни уговор за запослене у Фонду од 22.10.2017. године је усаглашен са Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16) и Посебним колективним уговором за запослене у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 69/16).

Унутрашња организација, начин рада и пословања Фонда ближе су уређени Статутом Фонда („Службени гласник Републике Српске“, број: 06/04, 19/05, 63/08, 64/09, 105/09, 119/11, 113/14 и 30/16) и Правилником о организацији и систематизацији послова и радних задатака у Фонду (даљем тексту: Правилник). Правилник из 2014. године често је мијењан претходних година и важио је до 30.09.2017. године. Нови Правилник је донесен 15.08.2017. године, извршене су 3 измјене и допуне правилника у 2017. години, а систематизована су 573 радна мјеста са 802 извршилаца.

У Фонду је на почетку године било 713 запослених, а на дан 31.12.2017. године 724. запослених.

Током године радни однос у Фонду је засновало 45 извршилаца, од којих су 3 извршиоца примљена након окончаног поступка јавног оглашавања на неодређено вријеме, а 42 извршиоца без јавног оглашавања - конкурса, од тога 2 извршиоца на неодређено вријеме, 36 извршилаца на одређено вријеме (7 због замјене одсутних радника - боловање или породилшко одсуство и 29 због тренутних потреба процеса рада) и 4 приправника. У току 2017. године радни однос је престао за 34 радника (због истека уговора о раду 3, мировање права из радног односа 4, због именовања на јавну функцију 8, смрти радника 1, отказом од стране послодавца 1, отказом од стране радника 1 и на основу споразума о престанку 16). Извршене су ротације на друга радна мјеста код 37 запослених, од чега се 12 односи на руководна лица. Интерним актима Фонда нису дефинисани услови и начин запошљавања у Фонду.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се интерним актом дефинишу услови и начин запошљавања у Фонду.

Књига улазних фактура у Фонду није сачињена у складу са чл. 11. ставови 6. и 7 и 12. став 5 Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 94/15), јер не садржи датум пријема фактуре.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се књига улазних фактура сачињава у складу са чл. 11. ставови 6 и 7 и 12. став 5 Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Није документовано да је, са субјектима код којих је констатовано неслагање путем извода остворених ставки, извршено усаглашавање оправданости постојања разлика као и њиховог књижења по обављеним усаглашавањима, те нису презентована неусаглашена стања потраживања и обавеза на дан пописа и разлози због којих усаглашавање није извршено, што није у складу са чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 17. став 7. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16). Нису испоштоване ни одредбе члана 20. став 1. тачка 3. и 5. и став 2. наведеног правилника и то:

- извјештаји комисија за попис потраживања и обавеза, као и Извјештај Централне пописне комисије не садрже упоредне прегледе стварног и књиговодственог стања потраживања и обавеза;
- у извјештају Централне пописне комисије наведено је да су на дан 31.12.2017. године обавезе у износу од 348.484.650 КМ усаглашене, да обавезе које се не усаглашавају износе 49.269.903 КМ (лична примања радника, ино конвенције, по

- судским рјешењима) и да су обавезе у износу од 34.752.008 КМ неусаглашене, за које нису дата одговарајућа образложења и
- извјештај о извршеном попису није достављен надлежном органу у прописаном року.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се приликом провођења пописа имовине и обавеза поштују одредбе прописане чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чл. 17. став 7. и 20. став 1. тачке 3. и 5. и став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

У нотама је објелодањено да усаглашене обавезе износе 348.484.650 КМ, обавезе које се не усаглашавају износе 49.269.903 КМ, а да неусаглашене обавезе износе 34.752.008 КМ. Уочено је да постоји велика разлика у висини неусаглашених обавеза објелодањених у Нотама и у извјештају за 2016. годину (513.183 КМ) и објелодањених у нотама за 2017. годину (34.752.008 КМ). По изјави одговорних у Фонду, одређени број обвезника не води у својој евиденцији потраживања од Фонда по основу боловања, па је претходне године објелодањено у нотама да су те обавезе усаглашене.

На захтјев ревизије достављена је структура неусаглашених обавеза у износу од 34.752.008 КМ коју чине: обавезе по основу рефундације боловања (33.129.603 КМ), обавезе за набавку роба и услуга (2.637 КМ), обавезе за набавку сталне имовине у земљи (20.779 КМ) и обавезе према здравственим установама (1.598.988 КМ).

На крају 2017. године, остало је неусаглашених обавеза по основу рефундације боловања у износу од 33.129.603 КМ. По изјави одговорних у Фонду, у току су активности око усаглашавања обавеза по основу рефундација боловања са привредним субјектима. У току ревизије, до 31.5.2018. године усаглашене су обавезе по основу рефундација боловања у износу од 8.675.905 КМ. Фонд је потписао Споразум о сарадњи са Унијом удружења послодаваца Републике Српске у 2018. години ради ефикаснијег остваривања заједничких циљева и интереса у вези са стабилношћу функционисања система здравствене заштите и побољшањем услова пословања на неодређено вријеме.

Фонд је презентовао преглед обавеза и потраживања (извода отворених ставки) у којем је наведено да постоје неусаглашена стања између Фонда и добављача. Независним конфирмацијама код узорком одабраних (7) здравствених установа потврђено је да код појединих установа постоје различита неусаглашена стања обавеза и потраживања између Фонда и добављача који се налазе у прегледу Фонда (извода отворених ставки) и у достављеним конфирмацијама од здравствених установа.

Обавезе које се не усаглашавају објелодањене у Нотама у износу од 49.269.903 КМ односе се на: обавезе за ино осигурање (47.719.440 КМ), обавезе по рјешењима Пореске управе Републике Српске (177.411 КМ), обавезе за лична примања радника (1.259.558 КМ), обавезе према физичким лицима (7.850 КМ), обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (4.489 КМ), обавезе за набавку роба и услуга у иностранству (1.936 КМ), обавезе по судским рјешењима (1.740 КМ) и остале обавезе (97.481 КМ).

Фонд је евидентирао Уговоре о уступању потраживања - цесији у 2017. години у укупном износу од 38.353.427 КМ, од тога уговоре из 2017. године у износу од 34.634.224 КМ и уговоре из 2016. године у износу од 3.719.203 (није поштовано начело настанка пословног догађаја). По уговорима о цесији закљученим у 2016. и 2017. години измирене су обавезе у 2017. години као да су уговори евидентирани у

годинама у којима су настали, а исти су евидентирани у 2017. години. Због наведеног, обавезе према добављачима и здравственим установама у почетном стању, у аналитичкој евиденцији нису биле реално исказане, али исто није утицало на укупно исказане обавезе у финансијским извјештајима.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се уговори о цесији евидентирају у години у којој су настали и да се поштује начело настанка пословног догађаја у складу са чланом 9. став 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 4. Упутства о начину пријема и евидентирања уговора о цесији у Фонду.

У Фонду је организована Јединица за интерну ревизију која је за свој рад директно одговорна директору Фонда. Планом интерне ревизије за 2017. годину планирано је и урађено 18 ревизија, те континуирано праћење реализације датих препорука интерне ревизије и консултантске активности свим секторима Фонда, указано је на одређене неправилности, као слабости интерних контрола и дате препоруке за отклањање истих. У годишњем извјештају интерне ревизије је наведено да је од укупно 83 дате препоруке, проведена 51 препорука, а 32 нису проведене. В.д. директора Фонда је, на основу члана 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, именовано одговорно лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле и дописом обавијестио Централну јединицу за хармонизацију финансијског управљања, контроле и интерне ревизије.

У ревидираној години углавном су вршене контроле од стране Сектора за здравство и контролу које се односе на контролу примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите и контролу трошкова лијекова. У складу са одредбама Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора („Службени гласник Републике Српске“, број 21/14) контрола уговора закључених између Фонда и давалаца здравствених услуга врши се у здравственим установама (јавним и приватним) са којима Фонд има закључене уговоре. Сачињен је годишњи план контроле за 2017. годину: контрола трошкова примарне здравствене заштите, болничких трошкова, трошкова здравствене заштите изван Републике Српске и контрола трошкова лијекова у апотекама. Сектор за здравство и контролу је након извршених контрола у 2017. години подносио Сектору за финансије налоге о умањењу средстава, којима се због повреда уговорних обавеза здравственим установама требају умањити мјесечне дознаке у складу са чланом 8. став 5. Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора (објашњено под тачком 6.1.2. извјештаја).

Успостављени систем интерних контрола не обезбјеђује у потпуности да финансијски извјештаји Фонда не садрже грешке и неправилности, као и потпуну примјену рачуноводствених политика, активности и финансијских трансакција са надлежном регулативом.

4. Набавке

План јавних набавки Фонда за 2017. годину донесен је 28.12.2016. године у вриједности од 123.919.859 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту ПДВ). Укупна планирана вриједност набавки за 2017. годину након седам измјена и допуна износи 160.717.146 КМ (без ПДВ-а) и то: за потребе Фонда у вриједности од 70.368.160 КМ без ПДВ-а (робе 24.779.535 КМ, кредит 44.400.000 КМ, остале услуге 988.125 КМ, неприоритетне услуге 98.700 КМ и радови 101.800 КМ) и за потребе

здравствених установа у вриједности од 90.348.986 КМ без ПДВ-а (набавка лијекова и медицинских средстава).

У 2017. години закључени су оквирни споразуми/уговори за набавке укупне вриједности од 73.240.811 КМ (без ПДВ-а) и то: за потребе Фонда у вриједности од 18.961.795 КМ (27% у односу на план) и за потребе здравствених установа (централизоване набавке) у вриједности од 54.279.016 КМ (61% у односу на план). Проведено је укупно 400 поступака јавних набавки и то: 35 отворених поступака у вриједности од 72.081.169 КМ, један преговарачки поступак без објаве обавјештења у вриједности од 32.922 КМ, 38 конкурентских захтјева за достављање понуда у вриједности од 674.603 КМ, 229 директних споразума у вриједности од 284.309 КМ и 97 поступака набавки услуга из Анекса II дио Б у вриједности од 167.808 КМ.

Највећи дио нереализованих набавки за потребе Фонда се односи на набавку дугорочног кредитног задужења које је планирано у износу од 44.400.000 КМ (финансирање набавке интегрисаног информационог система 27.200.000 КМ и финансирање законом утврђених права 17.200.000 КМ), а реализовано у износу од 17.200.000 КМ, те набавку хардвера и софтвера, електронских картица и читача за ИЗИС која је планирана у износу од 23.247.863 КМ, а није реализована.

Највећи дио нереализованих набавки за потребе здравствених установа се односи на поступке који су поништени у вриједности од 13.522.222 КМ (набавке: хируршких конаца 1.356.293 КМ, специфичних лијекова 10.115.930 КМ и тракица за шук и ланцета 2.049.999 КМ), односно набавке потрошног медицинског материјала које нису окончане у току 2017. године у износу од 6.594.544 КМ.

Узорком су обухваћене набавке у укупној вриједности од 46.748.610 КМ (или 64% уговорених набавки) и то: 21 отворени поступак (45.923.676 КМ), један ограничени поступак (515.000 КМ), један преговарачки поступак без објаве обавјештења (32.922 КМ), четири конкурентска захтјева за достављање понуда (85.314 КМ), четири директна споразума (23.890 КМ) и набавке услуга из Анекса II дио Б (167.808 КМ). Код узорком обухваћених набавки нису уочене материјално значајне неусклађености са процедурама дефинисаним Законом о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број: 39/14).

5. Припрема и доношење буџета

Финансијски план - буџет Фонда за 2017. годину донесен је у складу са буџетским календаром утврђеним Законом о буџетском систему Републике Српске и истим су планирани буџетски приходи и примици у износу од 668.628.269 КМ, као и буџетски расходи и издаци. Буџетски приходи планирани су у износу од 602.589.010 КМ и буџетски расходи у износу 582.378.126 КМ, што је имало за резултат планирање бруто буџетског суфицита у износу од 20.210.884 КМ. Планирањем нето издатака за нефинансијску имовину у износу од 50.755.410 КМ, планиран је буџетски дефицит у износу од 30.544.526 КМ. У висини планираног буџетског дефицита планирано је финансирање као резултат планираних примитака од задуживања и на тај начин су уравнотежени планирани буџетски расходи и издаци са планираним буџетским приходима и примацима.

Ребалансом су планирани приходи и примици: доприноси за социјално осигурање 570.786.950 КМ, непорески приходи 3.816.800 КМ, трансфер Фонду од стране ресорног Министарства 36.639.500 КМ, примици од финансијске имовине и задуживања 61.489.000 КМ и примици од нефинансијске имовине 5.200 КМ. Буџетски расходи и издаци планирани су за: расходе за лична примања 15.223.950 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга 2.915.400 КМ, дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања

576.096.800 КМ, расходе финансирања и друге финансијске трошкове и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти 5.748.200 КМ, расходе по судским рјешењима 2.115.900 КМ, трансфере између различитих јединица власти 330.000 КМ, издатке за нефинансијску имовину 22.869.600 КМ, издатке за отплату дугова дугова 5.634.900 КМ, издатке за отплату дугова према другим јединицама власти 20.407.800 КМ, остале издатке 17.000.000 КМ и остале издатке између и унутар јединица власти 443.100 КМ.

Ребалансом је извршено повећање буџетских прихода за 8.654.240 КМ. Наведено повећање је резултат повећања трансфера између буџетских јединица (29.739.500 КМ) и смањења пореских прихода (16.717.130 КМ) и непореских прихода (4.368.130 КМ). Примици за нефинансијску имовину су остали на истом нивоу, примци од финансијске имовине су смањени за 4.014.244 КМ, примци од задуживања су остали на истом нивоу и остали примци су повећани за 88.450 КМ.

Са доношењем ребаланса најзначајнија промјена у оквиру прихода извршена је на позицији трансфера између буџетских јединица (повећање у износу од 29.739.500 КМ у односу на првобитни план). Због промјена у начину евидентирања, а у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16) и накнадним инструкцијама Министарства финансија, на позицији трансфера су приједлогом ребаланса за 2017. годину планирани приходи за здравствено осигурање РВИ и ППБ, избјеглих и расељених лица, као и партиципација за РВИ и ППБ (6.451.220 КМ). Осим ових трансфера планирани су: трансфери по основу унапређења услова рада у здравству (6.900.000 КМ), трансфери Фонду по основу члана 54. Закона о здравственом осигурању (21.000.000 КМ) и трансфер Фонду за измирење обавеза према дијализним центрима (2.000.000 КМ). Такође, на овој ставци су планирани и приходи по основу срањења са Пореском управом Републике Српске (260.083 КМ), трансфери од јединица локалне самоуправе (13.500 КМ) и трансфери од осталих јединица власти (14.700 КМ). Чланом 54. Закона о здравственом осигурању је дефинисано да у случају да укупно прикупљена средства нису довољна за покривање законом утврђених права Влада Републике Српске доноси одлуку о начину покрића недостајућих средстава. Влада Републике Српске је дала сагласност на приједлог ребаланса без извршених корекција на позицији трансфера.

Буџетски расходи у ребалансу финансијског плана-буџета у односу на финансијски план - буџет повећани су по основу: расхода здравствене заштите (28.578.190 КМ), расхода финансирања, других финансијских трошкова и расхода трансакција размјене између или унутар јединица власти (2.871.703 КМ) и трансфера између различитих јединица власти (330.000 КМ). Смањењи су расходи по основу: коришћења роба и услуга (1.201.000 КМ) расхода финансирања и других финансијских трошкова (5.090.869 КМ) и расхода по судским рјешењима (1.484.100 КМ). Расходи за лична примања су остали на истом нивоу. Издаци за нефинансијску имовину су смањени за 27.885.810 КМ, што је резултат смањења издатака за произведену сталну имовину (28.657.010 КМ), издатака за непроизведену сталну имовину (49.200 КМ) и повећања издатака за стратешке залихе (820.000 КМ) и издатака за залихе материјала и робе (400 КМ). Издаци за отплату дугова смањени су за 3.985.579 КМ, а остали издаци повећани су за 11.976.646 КМ.

По добијању сагласности од стране Владе Републике Српске на приједлог ребаланса финансијског плана - буџета Фонда за 2017. годину, Управни одбор Фонда донио је 01.12.2017. године Одлуку о усвајању ребаланса финансијског плана -буџета и Одлуку о извршењу ребаланса финансијског плана - буџета Фонда за 2017. годину, а одговорно лице Фонда је доставило изјаву о фискалној одговорности

у складу са чл. 4. став 2. и 10. став 2. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15).

До 31.12.2017. године извршене су реалокације у укупном износу од 6.795.834 КМ по рјешењу в.д. директора. Прва реалокација од 21.12.2017. године у износу од 4.425.534 КМ са позиције 4172 - расходи за провођење реформе и побољшање услова рада у здравству (примарни и секундарни ниво) на позицију 4172 - остале услуге примарне здравствене заштите 200.000 КМ и 4172 - услуге здравствене заштите у болницама 4.225.534 КМ. Друга реалокација од 21.12.2017. године у укупном износу од 2.370.300 КМ са позиције 4172 - побољшање услова рада у здравству (примарни и секундарни ниво) 2.320.300 КМ и са позиције 6319 - остали издаци 50.000 КМ на позицију 4172 - дознаке по основу здравственог осигурања 2.320.300 КМ и на позицију 6313 - издаци по основу аванса 50.000 КМ.

6. Финансијски извјештаји

Фонд има статус буџетског корисника и према члану 3. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) врши годишње извјештавање за одређене јединице власти, на обрасцима дефинисаним члановима 46. и 47. наведеног правилника.

У обрасцима финансијских извјештаја, изузев Биланса стања, нису попуњене колоне које се односе на претходну годину, што није у складу са члановима 18, 19, 27, 40, 41. и 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника. Одступање у примјени одредби Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника које се односе на исказивање упоредних података о приходима, расходима, примицима и издацима, приливима и одливима готовине за претходну годину је посљедица примјене новог Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16 и 115/17) којим су измијењени структура и садржај појединих позиција (прихода, расхода, примитака и издатака). Због тих промјена и због увођења нових позиција које нису биле садржане у ранијем контном оквиру, ретроактивно преправљање података презентованих у финансијским извјештајима за претходну годину није вршено, како је прописано чланом 125. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17).

Према одредбама члана 27. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, годишњи финансијски извјештаји Фонда имају карактер финансијских извјештаја у смислу одредби и захтјева Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (МРС-ЈС), тако да неисказивање упоредних података за претходну годину у билансу успјеха, билансу новчаних токова и периодичним извјештајима о извршењу буџета за ревидирану годину представља одступање од одредби МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи: 15, 23 и 53 -58).

Уз обрасце годишњих финансијских извјештаја буџетски корисници су дужни да, поред осталог, сачине и писано Образложење уз посебан осврт на узроке значајних разлика у односу на план и претходну годину и било каква друга кретања финансијских показатеља, у складу са чланом 46. став (5) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграф 56), што није учињено (тачка 6.9).

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Управни одбор Фонда је на сједници одржаној 29.3.2018. године усвојио Извјештај о реализацији годишњег плана рада и Извјештај о извршењу ребаланса буџета Фонда

и упутио Влади Републике Српске. Влада Републике Српске је усвојила наведене извјештаје закључком од 08.05.2018. године.

У односу на буџетски оквир Фонда дефинисан Одлуком о усвајању ребаланса финансијског плана - буџета Фонда за 2017. годину у износу од 672.737.450 КМ, извршење ребаланса финансијског плана - буџета Фонда (укупни расходи и издаци) за 2017. годину износи 643.838.671 КМ или 96%.

6.1.1. Приходи и примици

Буџетски приходи су исказани у износу од 610.210.340 КМ, што је у оквиру ребалансом планираних прихода. Чине их порески приходи, непорески приходи и трансфери између различитих јединица власти.

Порески приходи исказани су у износу од 590.354.212 КМ и виши су за 3% у односу на ребалансом планиране приходе. Односе се на: распоређене доприносе са рачуна јавних прихода у корист рачуна Фонда у периоду од 01.01-31.12.2017. године - Б2 образац (558.886.593 КМ) и по основу проведене мултилатералне компензације (13.147.615 КМ) који су усаглашени са Министарством финансија Републике Српске, приходе од ино осигурања (18.467.351 КМ), приходе по основу проведене мултилатералне компензације са Фондом за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (773.464 КМ) и са Министарством за избјеглице и расељена лица (921.692 КМ) и остале приходе (881 КМ).

Приходи по основу ино - осигурања су исказани у износу од 18.697.103 КМ и виши су за 59% у односу на ребалансом планиране. Према извјештају о реализацији годишњег плана рада највећи дио прихода се односи на паушалне приходе по конвенцијама о социјалном осигурању са Словенијом (5.247.193 КМ), Њемачком (3.671.060 КМ) и Аустријом (2.971.687 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 3.980.755 КМ и виши су за 4% у односу на ребалансом планиране приходе. Односе се на: приходе од финансијске и нефинансијске имовине у износу од 3.690.877 КМ (приходе од камата на готовину и готовинске еквиваленте 4.935 КМ и приходе од камата на зајмове дате здравственим установама 3.685.943 КМ), приходе од пружања јавних услуга (2.000 КМ), приходе од финансијске имовине и нефинансијске имовине унутар исте јединице власти (23.744 КМ) и остале приходе (264.134 КМ).

Приходи од финансијске имовине и нефинансијске имовине унутар исте јединице власти (23.744 КМ) односе се на приходе по основу закупа од других јединица власти и погрешно су класификовани.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се приходи од закупа евидентирају у складу са чланом 130. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 15.875.373 КМ и нижи су за 57% у односу на ребалансом планиране трансфере. Чине их: трансфери од ентитета, трансфери од јединица локалне самоуправе (49.377 КМ), трансфери од фондова обавезног социјалног осигурања (44.569 КМ) и трансфери од осталих јединица власти (51.778 КМ).

Трансфери од ентитета исказани су у износу од 15.729.649 КМ, а односе се на:

- трансфере од Министарства здравља и социјалне заштите који су исказани у износу од 8.900.000 КМ, од чега у износу од 6.900.000 КМ за унапређење услова рада у здравству, док се у износу од 2.000.000 КМ односе на Споразум о начину плаћања дуга Фонда према дијализним центрима у Републици Српској по основу пружања услуге дијализе за пацијенте са дијагнозом поремећаја рада бубрега.

Споразумом о начину плаћања дуга од 12.09.2017. године који је потписан између Фонда кога заступа в.д. директора Фонда и Владе Републике Српске коју заступају министар здравља и социјалне заштите и министар финансија с једне стране и Fresenius Medical Care Deutschland GmbH (здравствена установа „Fresenius Medical Care Centar za dijalizu“ Шамац и „International Dialysis Centers BV“ Бања Лука) с друге стране, је уговорен начин плаћања дуга који преузима Влада Републике Српске у складу са Закључком од 10.08.2017. године, који Фонд има према повјериоцима на основу потписаних уговора о пружању услуга хемодијализе. Плаћање укупног дуга који преузима Влада Републике Српске на дан 31.05.2017. године износи 78.277.787 КМ. Уговором је дефинисано да повјериоци одобравају дужнику смањење од 9% износа укупног дуга, након чега укупан дуг на дан 31.05.2017. године у износу 71.232.786 КМ (дисконтовани дуг), с тим да повјериоци ослобађају дужника плаћања затезних камата у односу на укупан дуг у износу од 16.183.065 КМ. Стране су се договориле да се плаћање дуга у 2017. години изврши у износу од 2.000.000 КМ у четири једнаке рате по 500.000 КМ, почев од 15.09.2017. године, а остале рате сваког 15. у мјесецу до краја 2017. године. Преостали износ од 69.232.786 КМ платиће се у 92 једнаке мјесечне рате у износу од 752.530 КМ почевши од 10.01.2018. године. Чланом 4. Протокола од 13.09.2017. године о реализацији Споразума о начину плаћања дуга, који је потписан између Фонда, Владе Републике Српске (Министарства здравља и социјалне заштите и Министарства финансија Републике Српске) је дефинисано да:

- Укупан дуг – обавезе у износу од 78.277.787 КМ остају евидентирани у пословним књигама Фонда, рекласификоване на позицију дугорочних обавеза, које ће се преносити на краткорочне обавезе у складу са предвиђеном динамиком отплате.
- Укупан дуг – обавезе, након умањења од 9% предвиђеног Споразумом укупно износе 71.232.786 КМ (дисконтовани дуг).

Влада Републике Српске ће, у складу са годишњим ануитетима, обезбиједити средства у буџету Републике Српске у оквиру Министарства здравља и социјалне заштите, на позицији трансфера Фонду здравственог осигурања за измирење обавеза према дијализним центрима. Новчана средства трансфера у износу ануитета дозначаваће се са јединственог рачуна трезора Републике на банковни рачун Фонда, најкасније до 8. у мјесецу за текући мјесец.

Према извјештају о утрошку средстава за 2017. годину, дозначена средства трансфера Фонду у износу од 6.900.000 КМ су усмјерена на измирење обавеза по закљученим уговорима за набавку медицинске опреме у износу од 1.100.533 КМ (за стерилизацију и дезинфекцију медицинског материјала Gering International 829.548 КМ и опреме од Боснамед 270.985 КМ), рате кредита за проширење капацитета Опште болнице Градишка (973.933 КМ), за финансирање другог покушаја вантјелесне оплодње (400.000 КМ) и за додатна средства за финансирање здравствених установа секундарног и терцијарног нивоа, као и домова здравља (4.425.534 КМ);

- трансфере од Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске у износу од 6.003.364 КМ (за доприносе 1.839.622 КМ и партиципацију 4.163.742 КМ);

- трансфере од Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске у износу од 181.396 КМ и

- трансфере по записницима о поравнању више и погрешно уплаћених пореза и доприноса Пореске управе Републике Српске (644.889 КМ).

Примици за нефинансијску имовину (3.472 КМ) односе се на примитке од продаје опреме (моторног возила и канцеларијског намјештаја).

Примици од финансијске имовине су исказани у износу од 17.288.083 КМ, а односе се на примитке од наплате зајмова датих: здравственим установама (17.252.356 КМ), физичким лицима (11.199 КМ) и радницима Фонда (24.528 КМ).

Примици од задуживања су исказани у износу од 17.200.000 КМ и нижи су за 61% од ребалансом планираних, а односе се на примитке од узетих зајмова од комерцијалних банака: Нове банке а.д. Бања Лука (7.200.000 КМ) и НЛБ Банке а.д. Бања Лука (10.000.000 КМ).

Остали примици су исказани у износу од 1.350.509 КМ, а чине их примици по основу депозита и кауција (22.143 КМ) и примици по основу аванса (1.328.365 КМ). Примици по основу аванса односе се на примитке по основу примљених аванса у земљи за уплаћене депозите по основу лицитације за продају службеног возила (16.303 КМ) и импутиране примитке по основу аванса у иностранству (датих у претходној или ранијим годинама за лијечење, а који су затворени у текућој години) у износу од 1.312.062 КМ.

Остали примици из трансакција са другим јединицама власти исказани су у износу од 6.235.057 КМ, а планирани у износу од 443.100 КМ. Односе се на примитке од наплате накнада које се рефундирају од фондова (385.882 КМ) и примитке од више распоређених средстава Фонду путем мултилатералне компензације (5.849.175 КМ). Буџетом за 2017. годину планирани су остали примици из трансакција између или унутар јединице власти по основу рефундације за накнаду за породилско одсуство и боловање који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања у износу од 443.100 КМ, док примици од мултилатералне компензације нису планирани из разлога што је новим рачуноводственим политикама услиједила измјена начина евидентирања ефеката насталих мултилатералном компензацијом и цесијом.

6.1.2. Расходи и издаци

Буџетски расходи Фонда су исказани у износу од 667.196.073 КМ, што је за 2% ниже у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на текуће расходе осим расхода обрачунског карактера и трансфере између различитих јединица власти.

Расходи за лична примања су исказани у износу од 14.712.436 КМ, што је за 3% ниже у односу на ребалансом планиране. Односе се на расходе за: бруто плате запослених (13.761.639 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (241.267 КМ), накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (583.847 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (125.683 КМ). На одабраном узорку је утврђено да су расходи за лична примања обрачунати и исплаћени у складу са Законом о платама запослених у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/14 и 116/16), Посебним колективним уговором за запослене у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 69/16), Појединачним колективним уговором за запослене у Фонду и Правилником о накнади трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла за запослене у Фонду.

Расходи по основу коришћења роба и услуга су исказани у укупном износу од 2.298.266 КМ и нижи су за 21% у односу на ребалансом планиране расходе.

Расходи по основу закупа су исказани у износу од 26.586 КМ, а односе се на расходе за закуп пословних простора за пословнице Фонда.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга су исказани у износу од 1.302.879 КМ. Односе се на расходе по основу: утрошка електричне енергије (246.205 КМ), централног гријања (106.822 КМ), осталих трошкова енергије (6.625 КМ), комуналних услуга (74.380 КМ), обезбјеђења имовине (35.100 КМ), фиксних телефона (127.228 КМ), мобилних

телефона (133.447 KM), интернета (32.675 KM), поштанских услуга (279.217 KM) и осталих комуникационих услуга (261.180 KM).

Расходи за режијски материјал су исказани у износу од 86.374 KM, а односе се на расходе за: канцеларијски материјал (59.598 KM), материјал за одржавање чистоће (16.268 KM) и стручну литературу и дневну штампу (10.508 KM).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 59.637 KM, а односе на расходе за текуће одржавање: објеката (32.596 KM), возила (14.108 KM) и канцеларијске, гријне, расхладне и остале опреме (12.933 KM).

Расходи по основу путовања и смјештаја су исказани у износу од 61.178 KM, а односе се на расходе службеног путовања и смјештаја: у земљи (16.626 KM), у иностранству (11.283 KM) и трошкове горива (33.269 KM).

Расходи за стручне услуге су исказани у износу од 513.511 KM, а односе се на расходе за услуге: финансијског посредовања (64.914 KM), осигурања возила, запослених и имовине (34.252 KM), штампања, графичке обраде, копирања, (36.477 KM), објављивања тендера, огласа и информативних текстова (30.044 KM), правне и административне услуге (51.567 KM), услуге процјене и вјештачења (1.933 KM), за компјутерске услуге (28.489 KM) и остале стручне услуге (265.835 KM).

Остали некласификовани расходи су исказани у износу од 248.101 KM, а односе се на расходе за: стручно усавршавање запослених (20.028 KM), бруто накнаде волонтерима (3.731 KM), бруто накнаде члановима управног и надзорног одбора (94.996 KM), бруто накнаде члановима комисија и радних група (15.091 KM), бруто накнаде по уговорима о дјелу (32.742 KM), репрезентацију (47.274 KM), доприносе за професионалну рехабилитацију инвалида (29.437 KM), таксе и накнаде и остале расходе (4.802 KM).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани су у износу од 3.793.041 KM, а односе се на: расходе по основу камата на примљене зајмове од банака у земљи (3.724.045 KM), трошкове сервисирања примљених зајмова (61.000 KM) и расходе по основу затезних камата (7.996 KM).

Дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања су исказане у износу од 566.174.988 KM. Односе се на расходе: за накнаде по основу рефундације нето плата за вријеме привремене спријечености за рад (12.202.520 KM), примарног нивоа здравствене заштите (179.904.416 KM), секундарног нивоа здравствене заштите (302.248.799 KM), терцијарног нивоа здравствене заштите (48.763.169 KM), протеза, ортопедских и других помагала (8.090.019 KM) и за услуге социјалне заштите у иностранству (14.966.065 KM).

По налазу ревизије, расходи за дознаке по основу здравственог осигурања су исказани више за 253.555 KM због тога што нису евидентирана умањења мјесечних дознака уговорених средстава здравственим установама за извршене услуге након извршених контрола Сектора за здравство и контролу и утврђених повреда уговорених обавеза за 2017. годину, што није у складу са чланом 8. став 5. Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора.

Расходи за дознаке по основу здравственог осигурања су исказани више и за 120.240 KM због тога што нису евидентирана умањења признате реализације здравственим установама за извршене здравствене услуге по Моделу I по основу тачке 4. Одлуке о начину финансирања секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 1/17), алинеја 7 и алинеје 10-15. након извршених контрола провођења уговора Сектора за здравство и контролу за 2017. годину. Због више исказаних расхода за дознаке у укупном износу од 373.795 KM, више су исказане обавезе за дознаке и негативан финансијски резултат текуће године за исти износ.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се евидентирају умањења мјесечних дознака здравственим установама због повреда уговорних обавеза, утврђеним у записнику о извршеној контроли у складу са чланом 8. став 5. Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора.

Према члану 125. Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број: 106/09 и 44/15), Фонд уговара пружање здравствених услуга са здравственим установама на основу здравственог стања становништва, броја и старосне структуре становништва, степена урбанизације, развијености и саобраћајне повезаности појединих подручја, једнаке доступности здравствене заштите, потребног обима здравствених услуга и економских могућности.

Односи између Фонда и здравствених установа у вези са пружањем здравствене заштите осигураних лица регулишу се уговором, сходно члановима 56, 57. и 58. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09 и 110/16). Закључивање уговора о пружању услуга здравствене заштите осигураним лицима у 2017. години између Фонда и здравствених установа у Републици Српској (јавних и приватних) вршено је у складу са Правилником о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима услуга у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 1/17). Уговором се дефинишу врста, обим и квалитет здравствених услуга које се пружају осигураним лицима Фонда, плаћање уговорених услуга, програм здравствене заштите, начин обрачунавања услуга, начин рјешавања спорних питања и друга међусобна права и обавезе. Одлуком о начину финансирања секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите у Републици Српској у 2017. години прописан је комбиновани начин плаћања (по моделу I, II, III и IV). Здравствене услуге су пружане и иноосигураницима у складу са међународним споразумима.

На крају године вршено је усаглашавање припадајућих средстава и стања обавеза са здравственим установама по обрачунима за период 01.01-31.12.2017. године. По коначном обрачуну са здравственим установама исказано је прекорачење издатих лијекова на рецепт у вриједности од 10.251.261 КМ.

Управни одбор Фонда је 30.01.2018. године донио одлуке о плаћању оправдано прекорачених здравствених услуга по Моделу I (извршених услуга изнад уговорених) у износу од 2.395.821 КМ, које су утврђене у складу са уговорима о регулисању међусобних односа приликом пружања здравствених услуга осигураним лицима у 2017. години. На основу извјештаја Арбитражне комисије за утврђивање оправданости прекорачења уговорених средстава од стране болница и анализе Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређења квалитета здравствене заштите ради се о услугама које су се морале неодложно пружити због здравственог стања осигураних лица и нису могле бити одложене односно планиране путем листе чекања. Оправдана прекорачења су исказале: ЈЗУ Универзитетски клинички центар Републике Српске (670.000 КМ), ЈЗУ Болница Градишка (413.000 КМ), ЈЗУ Болница „Др Младен Стојановић“ Приједор (266.000 КМ), Универзитетска болница Фоча (311.000 КМ), ЈЗУ Болница „Свети апостол Лука“ Добој (487.000 КМ), Завод за физикалну медицину и рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“ Бања Лука (190.000 КМ), Болница из хируршких области Јелена (872 КМ), Болница из хируршких области Неовита Пале (33.642 КМ), Болница из хируршких области „С.тетик“ (18.946 КМ) и Болница из хируршких области „Др. Костић“ (5.360 КМ).

Накнаде по основу рефундација нето плата за вријеме привремене спријечености за рад су исказане у износу од 12.202.520 КМ и евидентирани су на мјесечном нивоу на основу рјешења о одобреним рефундацијама средстава. Наведена рјешења Фонд доноси на основу достављених захтјева за рефундацију боловања, поднесених од стране послодаваца, за раднике који су користили боловање преко

30 дана. Сходно чињеницама да за остваривање права на рефундацију по наведеном основу послодавац, према Правилнику о остваривању права на накнаду плате за вријеме привремене неспособности за рад, мора бити ажуран са уплатом доприноса на исплаћене накнаде плата, да није прописан рок за достављање наведених захтјева и да према члану 373. Закона о облигационим односима право из кога проистичу повремена потраживања застаријева за пет година, послодавци у већини случајева не достављају захтјеве мјесечно, него поднесу један захтјев за рефундацију накнада за више мјесеци боловања, због чега се јављају значајна одступања у исказаним трошковима по мјесецима, а расходи текућег периода терете рефундацијама за накнаде исплаћене у претходним периодима.

Расходи услуга примарне здравствене заштите су исказани у износу од 179.904.416 КМ, а односе се на расходе за: услуге примарне здравствене заштите које су фактурисале здравствене установе на бази уговора (104.072.412 КМ), лијекове на рецепт (71.433.332 КМ), лијекове за специфична обољења (540 КМ) и остале услуге примарне здравствене заштите (4.398.132 КМ).

Расходи услуга секундарне здравствене заштите су исказани у износу од 302.248.799 КМ, а односе се на расходе: консултативно специјалистичке здравствене заштите (36.932.884 КМ), болничког лијечења (166.875.076 КМ), дијагностичких услуга (20.540.875 КМ), услуга које се посебно фактуришу (38.544.092 КМ), услуга хемодијализе (36.384.169 КМ) и услуга превоза у болнице (2.971.703 КМ).

Расходи за услуге хемодијализе (36.384.169 КМ) се односе на услуге исказане на основу фактура испостављених у складу са уговорима закљученим са дијализним центрима у Републици Српској који су организовани по моделу Јавно приватног партнерства са компанијама International Dialysis Centres BV (Међународни центар за дијализу) Амстердам – Холандија и Fresenius Medical Care Deutschland GmbH.

Расходи услуга терцијарне здравствене заштите су исказани у износу од 48.763.169 КМ, а односе се на расходе за: консултативно-специјалистичку здравствену заштиту (3.832.734 КМ), болничко лијечење (23.459.428 КМ), дијагностичке услуге (20.686.904 КМ) и услуге које се посебно фактуришу (784.103 КМ).

Расходи уградње протеза, ортопедских и других помагала су исказане у износу од 8.090.019 КМ, а односе се на трошкове ортопедских и протетичких средстава, оптопедских и ортотичких помагала које се у складу са Правилником о праву на медицинска средства („Службени гласник Републике Српске“, број 114/12, 59/14, 94/14, 100/14, 61/16 и 7/17) додјељују привремено или трајно осигураним лицима.

Расходи пружаоцима услуга социјалне заштите у иностранству су исказани у износу од 14.966.065 КМ, а односе се на трошкове лијечења у иностранству (1.306.657 КМ) и трошкове ино осигурања – конвенција (13.659.408 КМ).

Трошкови лијечења у иностранству признати су на основу Правилника о коришћењу здравствене заштите изван Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 68/11, 72/12, 58/17 и 102/17).

Трошкови ино осигурања – конвенција односе се на коришћење здравствене заштите осигураних лица приликом боравка у иностранству на терет средстава обавезног здравственог осигурања, у државама са којима је Босна и Херцеговина закључила или преузела међународне уговоре о социјалном осигурању. Трошкови иностраног осигурања по конвенцијама су признати у висини процијењених паушалних трошкова за текућу годину у складу са чланом 39. став 8. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама Фонда. Примењена рачуноводствена политика је објављена у Напоменама уз финансијске извјештаје, што је у складу са MPC - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф, 132 (ц) и чланом 46. тачка б) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти су исказани у износу од 6.751.430 КМ, а односе се на расходе по основу камата на индиректно кредитно задужење (на зајмове примљене од ентитета 2.822.547 КМ и камате по зајмовима примљеним од ентитета који се рефундирају од здравствених установа 3.928.883 КМ).

Расходи по судским рјешењима су исказани у износу од 413.934 КМ односе се на расходе по основу: главнице (9.941 КМ), камате (48.502 КМ) и трошкове извршног поступка (355.491 КМ).

Трансфери између различитих јединица власти су исказани у износу од 162.272 КМ, а односе се на књиговодствено евидентирање салда након извршеног поравнања више или погрешно уплаћених јавних прихода између корисника јавних прихода, а према Инструкцији Министарства финансија.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у укупном износу од 20.380.666 КМ, што је за 11% ниже у односу на ребалансом планиране. Односе се на издатке за: произведену сталну имовину (386.338 КМ), непроизведену сталну имовину (142.755 КМ), стратешке залихе (19.839.186 КМ) и залихе материјала, робе и ситног инвентара (12.387 КМ).

Издаци за стратешке залихе исказани су у износу од 19.839.186 КМ, што је ниже за 10% у односу на ребалансом планиране. Најзначајнији издаци односе се на набавке стратешких лијекова: инсулинских препарата (14.794.478 КМ), трака и ланцета (125.565 КМ), вакцина (2.533.875 КМ), лијекова за специфична обољења (2.365.095 КМ), антитуберкулотика (20.173 КМ), пејсмекера и осталих стратешких лијекова.

Издаци за отплату дугова су исказани у износу од 26.613.358 КМ, а односе се на издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи од банака (5.739.863 КМ) и на издатке за отплату примљених зајмова у земљи од ентитета - индиректно кредитно задужење (20.873.495 КМ).

Остали издаци су исказани у износу од 2.538.279 КМ, а односе се на остале издатке (2.132.031 КМ) и издатке из трансакција са другим јединицама власти (406.248 КМ).

Остали издаци се односе на издатке по основу аванса у земљи и иностранству (2.047.185 КМ) и остале издатке за измирење обавеза из ранијег периода (84.846 КМ).

Издаци по основу аванса се односе на издатке по основу: аванса за лијечење осигураних лица у иностранству који се затварају у следећој или наредним годинама (667.833 КМ), аванса датих здравственим установама у иностранству (23.441 КМ) и осталих аванса датих купцима и банкама (355.911 КМ).

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти (406.248 КМ) се односе на издатке за исплаћене накнаде које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 8.448.791 КМ, што представља разлику између исказаних буџетских средстава (652.287.431 КМ) и буџетских издатака (643.838.670 КМ). С обзиром да су у 2017. години расходи за дознаке више исказани за 373.795 КМ (објашњено под тачком 6.1.2.) буџетски расходи и издаци су прецијењени, а разлика у финансирању је потцијењена за наведени износ.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 658.066.893 КМ а чине их: буџетски приходи у износу од 610.210.340 КМ (порески приходи, непорески приходи

и трансфери између различитих јединица власти) и приходи обрачуног карактера у износу од 47.856.553 КМ. Буџетски приходи образложени су под тачком 6.1.1. извјештаја.

Приходи обрачуног карактера су исказани у износу од 37.434.436 КМ, а чине их највећим дијелом: финансијски приходи обрачуног карактера (248.695 КМ), приходи од усклађивања вриједности финансијске имовине (23.602.329 КМ), добици од продаје имовине (3.258 КМ) и остали приходи (13.579.948 КМ).

Финансијске приходе обрачуног карактера највећим дијелом чине: приходи од камата на зајмове дате здравственим установама (244.125 КМ) и приходи по основу обрачунатих позитивних курсних разлика (4.392 КМ).

Приходе од усклађивања вриједности финансијске имовине чине: остали приходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине по Извјештају Пореске управе Републике Српске (22.446.834 КМ), приходи по основу усклађивања фер вриједности акција (511.470 КМ) и приходи по основу иноосигурања која су класификована као ненаплатива (644.025 КМ).

Остале приходе обрачуног карактера највећим дијелом чине потраживања по основу иноосигурања (12.887.578 КМ).

Приходи обрачуног карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа су исказани у износу од 17.448.097 КМ, а чине их: приходи по основу измирења обавеза за доприносе путем обвезница (112.961 КМ) и приходи на основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске (17.335.137 КМ).

Остали приходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине и приходи по основу пореских и других фискалних прописа исказани су на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01-31.12.2017. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске на основу одредби члана 13. став 4. Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 47/12) и Упутства о примјени МРС - ЈС 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене („Службени гласник Републике Српске“, број 116/13).

Приходи обрачуног карактера по основу односа са другим јединицама власти су у износу од 7.028.434 КМ исказани као дуговни салдо прихода обрачуног карактера. Односе се на: приходе по основу закупа (2.454 КМ), приходе обрачуног карактера по основу односа са Фондом за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске исказане као дуговни салдо 724.012 КМ и приходе обрачуног карактера по основу односа са Заводом за запошљавање Републике Српске исказане као дуговни салдо 6.304.422 КМ. Трансакције по основу продаје и извршених услуга евидентирају се на обрачуном основу у моменту настанка потраживања, а приликом наплате тих потраживања, системским књижењима у ГКТ умањују се приходи обрачуног карактера у корист исказивања одговарајуће врсте прихода од продаје. Због таквог начина евидентирања и због тога што се салда прихода не преносе у наредну годину дошло је до исказивања дуговог салда прихода обрачуног карактера, који је настао на основу разлике између више наплаћених прихода (из претходних година) од Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (9.743.358 КМ) од износа признатих прихода обрачуног карактера у 2017. години (9.019.346 КМ) и на основу разлике између више наплаћених прихода од Завода за запошљавање Републике Српске (66.304.422 КМ) од износа признатих прихода обрачуног карактера у 2017. години (60.000.000 КМ).

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 667.196.037 КМ, а чине их: буџетски расходи у износу од 594.306.367 КМ и расходи обрачуног карактера у износу од 72.889.706 КМ. Буџетски расходи су образложени под тачком 6.1.2. извјештаја.

Расходи обрачуноског карактера исказани су у износу од 72.889.706 КМ, а чине их расходи по основу: набавне вриједности реализованих стратешких залиха (21.310.280 КМ), обрачунате амортизације (1.420.706 КМ), финансијских расхода обрачуноског карактера по основу обрачунатих негативних курсних разлика (14.847 КМ), усклађивања вриједности имовине у износу од 50.075.842 КМ (углавном потраживања и акција) и осталих расхода обрачуноског карактера (68.031 КМ).

Укупно обрачуната амортизација исказана је у износу од 1.420.706 КМ, примјеном пропорционалне методе по годишњим стопама у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 110/16) који је на снази од 01.01.2017. године.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за 2017. годину исказан је негативан финансијски резултат у износу од 9.129.180 КМ, као разлика исказаних прихода (658.066.893 КМ) и расхода (667.196.073 КМ). По налазу ревизије негативан финансијски резултат текуће године исказан је више за 373.795 КМ јер су више исказани расходи за дознаке по основу здравственог осигурања (образложено под тачком 6.1.2. Извјештаја).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина се односи на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења је исказана у износу од бруто вриједности 307.218.906 КМ, исправке вриједности 167.556.093 КМ и нето вриједности 139.662.813 КМ, а чине је: готовина и готовински еквиваленти, краткорочни пласмани, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 1.538.479 КМ, а односе се на новчана средства у благајни (423 КМ) и на рачунима банака (1.538.056 КМ).

Краткорочни пласмани су исказани у износу од 22.623.534 КМ, а односе се на рекласификоване дугорочне зајмове који доспијевају на наплату до годину дана: зајмове дате здравственим установама (22.590.390 КМ) и стамбене зајмове запосленима (33.144 КМ).

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 275.047.328 КМ, исправке вриједности 167.526.759 КМ и нето вриједности 107.520.569 КМ. Односе се највећим дијелом на потраживања: по основу продаје и извршених услуга (2.939 КМ), за камате и друге финансијске приходе (444.809 КМ), од запослених (15.486 КМ), за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (44.325.970 КМ) и остала краткорочна потраживања (62.731.315 КМ).

Потраживања за камате и друге финансијске приходе односе се на потраживања по основу датих стамбених кредита (55.986 КМ) и потраживања за камате од здравствених установа по основу индиректних задужења за мјесец децембар (388.645 КМ).

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (44.325.970 КМ) односе се на потраживања за ненаплаћене и репрограмирани доприносе који су

евидентирани на основу Извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01-31.12.2017. године Пореске управе Републике Српске у складу са Правилником о систему пореског књиговодства у Републици Српској и Упутства о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене.

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 66.353.036 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 3.621.721 КМ и нето вриједности 62.731.315 КМ. Чине их највећим дијелом: потраживања по основу ино осигурања - конвенције (61.756.359 КМ), потраживања по записницима од Пореске управе Републике Српске (3.289 КМ), потраживања од Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске по основу доприноса (768.674 КМ), потраживања по основу доприноса за здравствено осигурање од правних лица код којих је покренут стечајни поступак (196.910 КМ), потраживања по основу закупа пословног простора од Pharma Nova Прњавор (1.113 КМ) и остала потраживања (4.333 КМ).

Потраживања по основу ино осигурања – конвенције исказана су у износу 61.756.359 КМ. У оквиру наведених потраживања евидентирана је процјена потраживања ино осигурања (паушални трошкови) за 2017. годину (23.187.285 КМ), стварни трошкови (5.562.761 КМ) на основу извршених и признатих услуга здравственим установама и остала потраживања по ино конвенцијама (33.006.313 КМ).

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 2.090.676 КМ, а односе се на краткорочно разграничене расходе и остала краткорочна разграничења.

Краткорочно разграничени расходи исказани су у износу од 2.047.185 КМ, а односе се на: унапријед плаћене расходе на име лијечења у иностранству (1.691.274 КМ), разграничене расходе по основу раније преузетих обавеза здравствених установа према добављачима и банкама за набавку опреме и реконструкцију болнице (334.729 КМ) и више дозначена средства за добављаче/здравствене установе у земљи (21.182 КМ).

Остала краткорочна разграничења исказана су у износу од 43.491 КМ, а односе се на нефактурисане премије осигурања од стране добављача (4.309 КМ), разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства које се рефундирају од Фонда дјечије заштите Републике Српске (31.007 КМ) и разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од Фонда (8.174 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана је у износу од 5.903.051 КМ бруто вриједности, 13.496 КМ исправке вриједности и 5.889.555 КМ нето вриједности. Односи се на: потраживања по основу рефундација плата од доприноса за дјечију заштиту (7.707 КМ), по записницима Пореске управе од буџета Републике (4.332.269 КМ), потраживања за измирење доприноса за здравствено осигурање путем обвезница (112.960 КМ) и потраживања по основу трансфера од ентитета у износу од 1.436.619 КМ (од: Министарства здравља и социјалне заштите 1.150.000 КМ, Министарства рада и борачко инвалидске заштите 257.466 КМ и Министарства за избјеглице и расељена лица 29.153 КМ).

Нефинансијска имовина у текућим средствима односи се на вриједност стратешких залиха Фонда које су на дан 31.12.2017. године исказане у износу од 1.192.480 КМ, а односе се на: инсулине, траке и ланцете, вакцине, лијекове за специфична обољења и пејсмејкере. Фонд врши евидентирање набавки стратешких залиха лијекова на основу улазних фактура добављача са којима има закључене уговоре о набавци, док издавање наруџби, пријем и складиштење лијекова врше апотекарске установе, на основу одредби из уговора о набавци.

У претходној ревизији је дата препорука да се дефинише јединствени начин праћења испоруке лијекова, санитарског и другог материјал, као и других елемента битних за ефикасно праћење реализације закључених уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе, која је дјелимично проведена. Донесено је Упутство о процедурама праћења реализације закључених уговора којим су дефинисане процедуре праћења свих закључених оквирних споразума/уговора између Фонда и добављача. Сектор за уговарање здравствених услуга и јавне набавке је доставио табеле добављачима који на мјесечном нивоу достављају своје извјештаје, који се обједињују и уносе у овој организационој јединици, након чега се достављају у Сектор за финансије. У Сектору за финансије се не прати реализација уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе тј. не прате се испоруке лијекова, санитарског и другог материјала за сваку здравствену установу посебно у складу са Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора у функцији рационалнијег трошења стратешких залиха и стварања оптималног нивоа залиха.

Препоручује се директору Фонда да обезбједи да се прати реализација уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе тј. да се прате испоруке лијекова, санитарског и другог материјала за сваку здравствену установу посебно у складу са Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора у функцији рационалнијег трошења стратешких залиха и стварања оптималног нивоа залиха.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у износу од 231.439.570 КМ бруто вриједности, 42.027.911 КМ исправке вриједности и нето вриједности 189.411.659 КМ. Односи се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у износу од 187.150.538 КМ бруто вриједности, 18.307.160 КМ исправке вриједности и 168.843.378 КМ нето вриједности. Односи се на дугорочне пласмане (91.044.728 КМ) и дугорочна потраживања (77.798.650 КМ).

Дугорочне пласмане чине акције и учешћа у капиталу нето вриједности од 1.602.005 КМ (бруто вриједност 19.909.165 КМ, исправка вриједности 18.307.160 КМ) и дугорочни зајмови дати здравственим установама (89.442.723 КМ).

Дугорочни пласмани у акције и учешће у капиталу исказани су на основу конверзије потраживања за доприносе у акције, по одлукама Владе Републике Српске о прихватању финансијског реструктуирања одређеног броја акционарских друштава. Како се ради о друштвима која се реструктуирају, од којих већина има исказан губитак изнад висине капитала, након процјене фер вриједности на дан 31.12.2017. године нето вриједност наведених акција износи свега 10% од њихове бруто вриједности.

У ревидираној години Фонд је смањио број и вриједност акција и учешћа у капиталу Технички ремонт а.д. Братунац на 661.073, а повећао број и вриједност акција и учешћа у капиталу у Акционарском друштву за прераду дрвета „Дрвна индустрија Власеница“ а.д. Власеница за 435.786.

Вршена је процјена акција и вриједност акција на дан билансирања исказана је по фер вриједности у складу са чл. 76 - 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске

кориснике у Републици Српској. Управни одбор Фонда је донио Одлуку о прихватању процјене фер вриједност акција.

Дугорочни зајмови су исказани у износу од 89.442.723 КМ, а чине их: зајмови дати здравственим установама (89.160.428 КМ) и стамбени зајмови дати радницима Фонда у ранијем периоду (282.295 КМ). Зајмове дате здравственим установама чине зајмови: по закљученим споразумима (29.905.470 КМ), по основу индиректног задуживања Фонда и Универзитетског клиничког центра Бања Лука (13.511.352 КМ) и дати зајмови по основу индиректног задуживања Владе Републике Српске (45.743.606 КМ).

Дугорочна потраживања (77.798.650 КМ) односе се на репрограмирана потраживања која су исказана на основу извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01-31.12.2017. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске у складу са Правилником о систему пореског књиговодства и Упутством о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у бруто вриједности 44.289.032 КМ, исправке вриједности 23.720.751 КМ и нето вриједности 20.568.281 КМ, а чине је: произведена стална имовина (17.703.258 КМ), непроизведена стална имовина (2.217.514 КМ) и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми (647.509 КМ).

На дан 31.12.2017. године у Фонду је евидентирано 59 имовинских јединица, од чега 39 са уписаним правом својине у земљишне књиге и катастар некретнина и 20 имовинских јединица гдје Фонд није уписан у јавним евиденцијама, али су у посједу. Грађевински објекти који су у власништву Фонда исказани су у бруто вриједности 25.726.495 КМ, исправке вриједности 12.744.535 КМ и нето вриједности 12.981.961 КМ, а земљиште у вриједности од 1.977.642 КМ. Грађевински објекти који нису у власништву Фонда исказани су у бруто вриједности 5.408.947 КМ, исправке вриједности 2.440.040 КМ и нето вриједности 2.998.906 КМ, а земљиште у вриједности од 111.344 КМ. Фонд предузима активности на основу документације коју посједује како би се извршила укњижба имовинских јединица које до сада нису уписане, а све у складу са одредбама Закона о стварним правима ("Службени гласник Републике Српске", број 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 и 18/16) и Закона о премјери и катастру Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 6/12, 110/16 и 22/18). За дио имовинских јединица се чека завршетак излагања односно доношење рјешења, а за дио се чекају термини излагања на јавни увид података о непокретностима. Такође, за поједине имовинске јединице се ради на прикупљању документације односно уговора како би се могле поднијети тужбе за утврђивање права власништва на непокретностима.

У односу на претходну годину, нето вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима смањена је за 895.038 КМ.

Вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима је повећана за 529.093 КМ по основу: набавке опреме (319.982 КМ), улагања у зграде и објекте (31.432 КМ) и набавке нематеријалне произведене имовине за унапређење информационог система Фонда (177.680 КМ), а смањена за 1.424.131 КМ по основу: корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације (1.420.706 КМ) и расходања опреме (3.425 КМ).

У структури сталних средстава Фонда се налазе и стална средства која се користе али им је књиговодствена вриједност нула, а евидентирана су на позицијама моторних возила, канцеларијске опреме, рачунарских програма и лиценци. Према МРС - ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема у образложењима уз финансијске извјештаје нису објелодањени корисни вијек употребе или коришћене стопе

амортизације и бруто књиговодствене вриједности и акумулиране исправке вриједности на почетку и на крају периода према параграфу 88. тачке (д) и (е), односно бруто књиговодствене вриједности било које некретнине, постројења и опреме који су потпуно амортизовани, а још увијек се користе према параграфу 94. тачка б.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 647.509 КМ. Стање нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми на дан 31.12.2017. године једнако је почетном стању. Односи се на: опрему (14.368 КМ) и започета улагања у изградњу пословног објекта (633.141 КМ) у Источном Сарајеву у 2003. години која су обустављена. У Напоменама уз финансијске извјештаје је објелодањено због чега није било промјена на овој позицији исказаној у пословним књигама и у почетном стању, што је у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграф 140. Фонд нема интерес за наставак градње пословног објекта и Управни одбор је донио одлуку у 2018. години да се исти прода, као и опрема.

6.3.2. Пасива

6.3.2.1. Обавезе

Обавезе Фонда на дан 31.12.2017. године исказане су у износу од 432.518.898 КМ, а чине их: краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења. Ниже су за 5% у односу на претходну годину.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 242.967.850 КМ, а чине их: краткорочне финансијске обавезе (8.983.953 КМ), обавезе за лична примања (1.259.557 КМ), обавезе из пословања (2.232.137 КМ), обавезе за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања (150.691.579 КМ), остале краткорочне обавезе (2.010 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (79.798.614 КМ).

Краткорочне финансијске обавезе (8.983.953 КМ) чине обавезе по дугорочним зајмовима од банака који доспијевају на наплату до годину дана.

Обавезе из пословања чине обавезе из пословања у земљи (2.208.057 КМ) и обавезе из пословања у иностранству (24.080 КМ). Обавезе из пословања у земљи чине обавезе: према добављачима роба и услуга (1.793.070 КМ), за набавку сталне имовине (329.966 КМ), према физичким лицима по основу уговора (7.850 КМ), за порезе и доприносе на терет послодавца (4.490 КМ), обавезе по судским рјешењима у земљи (56.378 КМ) и обавезе за примљене авансе у земљи (16.303 КМ). Обавезе из пословања у иностранству чине обавезе за лијечење пацијената у иностранству.

Као резултат мултилатералних компензација, које су проведене у 2017. години, измирене су обавезе према добављачима у износу од 19.967.154 КМ (обавезе из 2016. године у износу од 4.124.582 КМ и обавезе из 2017. године у износу од 15.572.572 КМ).

Обавезе за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања су исказане у износу од 150.691.579 КМ, а чине их: обавезе за здравствене установе (81.066.690 КМ), обавезе за ино осигурање (47.719.440 КМ), обавезе за пројекте-лијекове (5.926.629 КМ), обавезе по основу рефундацију за нето плата за вријеме привремене спријечености за рад усљед болести (15.976.797 КМ) и обавезе за појединачне рефундације лијекова (2.023 КМ).

Обавезе за здравствене установе (81.066.690 КМ) односе се на обавезе према: здравственим установама - уговарачима (14.158.572 КМ), апотекама (25.442.785 КМ), ортопедији (2.265.118 КМ), Fresenius Medical Care Deutschland GmbH за дијализу (11.513.144 КМ), консултативно-специјалистичкој заштити (387.432 КМ),

страним здравственим установама - Србија и Црна Гора (22.320.917 КМ) и вањским здравственим установама Федерације Босне и Херцеговине и остале (4.978.722 КМ).

Обавезе за ино осигурање су исказане у износу од 47.719.440 КМ. Ове обавезе/потраживања су предмет усаглашавања са земљама потписницама споразума. Усаглашавање обавеза/потраживања врши се путем преговора, најчешће једном годишње, а предмет преговора су претходне године. На овим преговорима учеснице споразума усаглашавају број паушалних мјесеци и износ паушалне накнаде.

Обавезе за пројекте (5.926.629 КМ) односе се на обавезе према добављачима за лијекове за набавку инсулина, трака и ланцета, вакцина и друго, а наведене обавезе се плаћају према роковима доспијећа.

Обавезе за рефундацију за накнаду плата других корисника (15.976.797 КМ) односе се на обавезе по основу рефундација нето плата за вријеме привремене спријечености за рад услед болести.

Обавезе за појединачне рефундације (2.023 КМ) односе се на обавезе по основу рефундација лијекова осигураницима Фонда.

Остале краткорочне обавезе (2.010 КМ) односе се на обавезе према осталим корисницима јавних прихода по записницима Пореске управе Републике Српске.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (79.798.614 КМ) се односе на обавезе по зајмовима примљеним од ентитета који доспијевају на наплату до годину дана (42.762.608 КМ), обавезе према другим јединицама власти за порезе, доприносе и непореске приходе по записницима Пореске управе (2.468.350 КМ), обавезе према другим јединицама власти по основу рефундација за накнаду плата (26.482.249 КМ) и остале краткорочне обавезе из трансакција са ентитетом (8.085.407 КМ).

Обавезе по зајмовима примљеним од ентитета који доспијевају на наплату до годину дана чине: обавезе по дугорочним зајмовима примљеним од државе који доспјевају на наплату до годину дана - Фонд (24.061.886 КМ), обавезе по дугорочним зајмовима примљеним од државе који доспјевају на наплату до годину дана ЈЗУ Универзитетско клинички центар Бања Лука (4.200.721 КМ) и обавезе у износу од 14.500.000 КМ (по раније узетом зајму од Владе Републике Српске у износу од 80.000.000 КМ). Фонд је закључио са Владом Републике Српске Анекс уговора 04.12.2017. године којим је пролонгиран рок доспијећа преосталог дуга зајма у износу од 14.500.000 КМ најкасније до 31.12.2018. године.

Обавезе према другим јединицама власти по основу рефундација за накнаду плата односе се на обавезе за рефундацију накнаде плате према буџетским корисницима: Буџету Републике (897.734 КМ), ентитету (23.482.512 КМ), јединицама локалне самоуправе (1.975.941 КМ) и фондовима (126.062 КМ).

Остале краткорочне обавезе из трансакција са ентитетом односе се на обавезе након спроведених мултилатералних компензација по основу више компензованих доприноса.

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 189.551.048 КМ, а чине их: дугорочне финансијске обавезе по зајмовима, дугорочно разграничени приходи, остале дугорочне обавезе и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Дугорочне финансијске обавезе по зајмовима исказане су у износу од 51.157.955 КМ, а односе се на обавезе по кредитима код: Комерцијалне банке ад Бања Лука (10.717.201 КМ), Нове банке ад Бања Лука (23.049.290 КМ) и НЛБ Банке ад Бања Лука (17.391.464 КМ).

Влада Републике Српске је дала сагласност на директно задужење Фонда у износу од 44.400.000 КМ за финансирање набавке интегрисаног информационог система

(27.200.000 KM) и финансирање законом утврђених права (17.200.000 KM). Фонд се дугорочно задужио у 2017. години у износу од 17.200.000 KM, што одговара исказаним примицима по основу задужења. Уговор о кредиту са Новом банком ад Бања Лука закључен је 20.4.2017. године у износу од 7.200.000 KM са роком отплате десет година, у који је урачунат грејс период од дванаест мјесеци. Комерцијална банка ад Бања Лука (подуговарач) преузима ризик и финансирање дијела кредита у износу од 1.100.000 KM. Уговор о кредиту са НЛБ Банком ад Бања Лука закључен је 19.4.2017. године у износу од 10.000.000 KM са роком отплате десет година, у који је урачунат грејс период од дванаест мјесеци.

Дугорочно разграничени приходи (20.540 KM) односе се камате на стамбене кредите дате радницима у ранијим годинама.

Остале дугорочне обавезе исказане су у износу од 67.247.423 KM, а односе се на обавезе по основу Споразума о начину плаћања дуга од 12.09.2017. године који је потписан између Фонда и Владе Републике Српске с једне стране и Fresenius Medical Care Deutschland GmbH (здравствена установа „Fresenius Medical Care Centar за дијализу“ Шамац и „International Dialysis Centers BV“ Бања Лука) с друге стране (детаљније објашњено под тачком 6.1.1. трансфери).

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказане су у износу од 71.125.130 KM, а односе се на дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од ентитета, под истим условима под којим се Влада Републике Српске задужила код банака. Чине их обавезе по кредитима код: Комерцијалне банке (1.886.990 KM), Нове банке (1.250.000 KM), Аддико банке (12.395.834 KM), НЛБ Развојне банке (9.241.072 KM), Уникредит (35.857.738 KM) и индиректно задуживање за УКЦ Бања Лука (9.493.496 KM).

На основу Закључка Владе Републике Српске од 23.01.2018. године о измјени Закључка од 29.12.2017. године, регулисане су међусобне обавезе и потраживања између Фонда и Владе Републике Српске на основу којег су закључени Уговори о компензацији у износу од 8.678.415 KM и затворене обавезе према Влади Републике Српске по основу индиректног кредитног задужења и записника Пореске управе Републике Српске о поравнању више и погрешно уплаћених пореза и доприноса, те потраживања од надлежних министарстава:

- Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске у укупном износу од 2.490.747 KM и то за: трансфер за здравствену заштиту бораца и војних инвалида за 2017. годину у износу од 1.070.215 KM и текуће дознаке за здравствену заштиту бораца, војних инвалида и ГПБ за 2016. годину у износу од 1.420.532 KM;
- Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске по основу ненаплаћене партиципације за ратне војне инвалиде и породице погинулих бораца у укупном износу од 5.272.625 KM и то за 2017. годину у износу од 2.933.149 KM и 2016. годину у износу од 2.339.476 KM;
- Министарства финансија Републике Српске по основу Записника о поравнању више и погрешно уплаћених пореза и доприноса у износу од 141.579 KM;
- Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске по основу доприноса за здравствено осигурање пензионера у износу од 773.464 KM.

У Напоменама је објелодањено да наведене компензације нису захтијевале употребу готовине или еквивалената готовине, па нису утицале на Биланс новчаних токова, што није у складу са МРС- ЈС 2 Извјештаји о новчаним токовима.

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја плаћене су обавезе у износу од 43.457.556 KM. Неизмирене краткорочне обавезе на дан 28.02.2018. године износе 199.510.295 KM (обавезе из 2017. године у износу од 77.468.620 KM и обавезе из ранијих година у износу од 122.041.675 KM).

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су у негативном износу од 102.251.946 КМ. Чине их: трајни извори средстава (2.088.986 КМ), резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине (80.178 КМ) и негативан финансијски резултат у износу од 104.421.110 КМ (негативан финансијски резултат ранијих година 95.291.930 КМ и негативан финансијски резултат текуће године у износу од 9.129.180 КМ).

Трајни извори средстава исказани су у износу од 2.088.986 КМ по основу имовине која не подлијеже амортизацији (земљиште), што није у складу са чланом 86. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике који се односе на формирање трајних извора код буџетских корисника и фондова. Према измијењеним рачуноводственим политикама вриједност земљишта се не евидентира у оквиру позиције трајних извора.

Ревалоризационе резерве исказане су у износу од 80.178 КМ, а настале су евидентирањем извршене процјене вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима (стана) у ранијем периоду (2013. године). Резерве нису амортизоване током употребе имовине по основу које су и формиране, што није у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се евидентирање трајних извора и ревалоризационих резерви врши у складу са чл. 86. и 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.4. Ванбилансна евиденција

На дан 31.12.2017. године вриједност ванбилансне активе и ванбилансне пасиве Фонда исказана је у износу од 156.707.143 КМ по основу:

- основних средстава у закупу у износу од 1.298.510 КМ. Дана 13.07.2016. године закључен је Уговор о купопродаји број: ОПУ-1238/2016 за куповину пословног простора у Требињу, у којем је наведено да се до момента брисања хипотеке на земљишту исти има сматрати уговором о закупу. С обзиром да продавац није испоштовао одредбу купопродајног Уговора у вези са брисањем хипотеке, наведени пословни простор није власништво Фонда и око истог се води судски спор;
- туђих средстава на коришћењу (112.487 КМ): фотокопирни апарати и опрема од добављача Алф-ом (76.775 КМ), опрема од добављача М-tel (22.353 КМ) и рачунарске опреме од Министарства финансија Републике Српске која се користи за рад у трезору (13.359 КМ);
- примљених гаранција за добро извршење посла и за обезбјеђење понуде (4.128.817 КМ) и датих мјеница банкама за обезбјеђење уредног измирења обавеза (145.600.381 КМ);
- датих гаранција за уредно измирење обавеза у износу од 3.895.583 КМ, по основу изградње дијализних центара гаранција IDC BL (895.583 КМ) и гаранција International Medical Centers (3.000.000 КМ). У току 2017. године International Medical Centers и Фонд склопили су Споразум по којем је Фонд дужан да обезбиједи банкарску гаранцију на период важења од 3 године, а све трошкове око издавања и вођења гаранције сноси корисник. Нова банка ад Бања Лука је издала гаранцију;
- неоткупљених станова и објеката у износу од 1.671.365 КМ који се налазе на простору Федерације Босне и Херцеговине, а за које у Фонду не располажу документацијом да су исти откупљени од стране носиоца станарских права.

6.5. Биланс новчаних токова

У Извјештају о новчаним токовима исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 610.096.157 КМ и одливи готовине из пословних активности у износу 624.010.337 КМ, што је резултирало негативним новчаним током из пословних активности у износу од 13.914.180 КМ.

Фонд је исказао позитиван новчани ток од инвестиционих активности у износу од 17.068.041 КМ (приливи 17.349.768 КМ, одливи 281.727 КМ) и негативан новчани ток из активности финансирања у износу од 3.797.589 КМ (приливи 17.200.000 КМ, одливи 20.997.589 КМ).

Исказана готовина и готовински еквиваленти на почетку периода у износу од 2.182.206 КМ, позитиван новчани ток из инвестиционих пословних активности и негативни новчани токови из пословних активности и активности финансирања дају стање новчаних средстава на крају периода у износу од 1.538.478 КМ, које је у односу на претходну годину мање за 643.728 КМ.

У наведени извјештај о новчаним токовима нису укључене трансакције по основу проведених компензација, што није у складу са MPC-ЈС 2 Извјештаји о новчаним токовима (тачка 6.3.2.1 извјештаја) нити су исказани подаци у претходном извјештајном периоду, што није у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручујемо директору Фонда да обезбиједи да се Биланс новчаних токова сачињава у складу са MPC - ЈС 2 Извјештаји о новчаним токовима и чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6.6. Временска неограниченост пословања

Фонд је извршио процјену наставка и сталности пословања и у Напоменама уз финансијске извјештаје дао образложење везано за сталност пословања, у складу са MPC-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15.(ц) и 38.

6.7. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама су објелодањене потенцијалне обавезе Фонда које се односе на камате по директним дугорочним кредитима у износу од 12.928.655 КМ и камате по основу индиректних кредита у износу од 12.364.655 КМ, што је у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

У Напоменама уз финансијске извјештаје у дијелу Догађаји након датума извјештавања објелодањени су судски спорови на дан 31.12.2017. године у збирном износу (веза тачка 6.8. извјештаја). Судски спорови у којима је Фонд тужена страна објелодањени су у вриједности од 18.756.812 КМ, а односе се на: спорове са здравственим установама (880.010 КМ), за рефундацију накнада нето плате за вријеме привремене неспособности за рад (884.001 КМ), за рефундацију трошкова здравствене заштите по тужбама осигураника (71.356 КМ) и спорове по тужбама добављача (16.921.445 КМ) за испоручене лијекове и остало. Процијењено је и објављено у Напоменама да се по наведеним тужбама очекује одлив средстава у износу од 4.389.840 КМ (није потребно вршити резервисање, јер су обавезе евидентирание и објављене у нотама).

Судски спорови у којима је Фонд тужилац односе се на стечајне, ликвидационе и остале поступке у вриједности од 1.840.490 КМ, а објелодањено је да неће бити прилива средстава.

6.8. Догађаји након датума извјештавања

У Догађајима након датума извјештавања су објелодањени пословни догађаји који у 2018. години могу довести до повећања/смањења обавеза Фонда, као и корекцију финансијског резултата. Објелодањене су и информације о судским споровима у збирном износу и информација о измирењу краткорочних обавеза, што није у складу са чл. 118 - 120. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се у Догађајима након датума извјештавања објављују информације о пословним догађајима у складу са чл. 118 - 120. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.9. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Фонда за 2017. годину достављене су Напомене/Образложења, али које нису у потпуности сачињене у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја јер:

- нису објелодањене информације о разлозима непопуњавања упоредних података за претходну годину, са описним освртом на узроке значајних разлика у односу на претходну годину,
- нису објелодањени сви судски спорови у којима је Фонд тужилац нити тужена страна (већ само у збирном износу),
- нису презентована у потпуности неусаглашена стања потраживања и обавеза на дан пописа и разлози зашто усаглашавање није извршено у складу са чланом 18. тачка 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 17. став (7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.
- према МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема нису објелодањени корисни вијек употребе или коришћене стопе амортизације и бруто књиговодствене вриједности и акумулиране исправке вриједности на почетку и на крају периода према параграфу 88. тачке (д) и (е), односно бруто књиговодствене вриједности било које некретнине, постројења и опреме који су потпуно амортизовани, а још увијек се користе према параграфу 94. тачка б.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се у Напоменама /Образложењима уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја.

Ревизијски тим

Мира Савић, с.р.

Стеван Бркић, с.р.